

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: **1/ O. H., bytom: B., 2/ M. I., bytom: T.**, obidvaja zast. advokátom JUDr. M. S., so sídlom: Z. proti žalovanému: **A. družstvo, so sídlom: T.**, IČO: X., zast. advokátkou JUDr. H. G., so sídlom: Č., **o zaplatenie 33 193,92 eur (pôvodne 1 000 000,-- Sk) zo zmenky**, na odvolanie žalobcov a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. marca 2011, č. k. 12Cb/8/2003-240, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 21. marca 2011, č. k. 12Cb/8/2003-240 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach ako súd prvého stupňa rozsudkom zo dňa 21. 03. 2011, č. k. 12Cb/8/2003-240 zrušil zmenkový platobný rozkaz, vydaný tamojším súdom dňa 14. 05. 2003, č. k. 12 Zm 78/02-31 v znení opravného uznesenia zo dňa 23. 06. 2010, č. k. 12Cb/8/2003-154. Súčasne uložil žalobcom v 1. a 2. rade povinnosť uhradiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy konania, každý v sume 2 132,87 eur, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd poukázal na dve zmenky vystavené na sumy po 500 000,-- Sk, dve dohody o dodatku k pracovnej zmluve o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. 07. 2000, uzavreté medzi žalovaným a žalobcami, dve dohody o vyplňovacom práve zo dňa 18. 07. 2000, uzavreté medzi žalovaným a žalobcami, dve splnomocnenia žalovaného, udelené žalobcom zo dňa 14. 02. 1996, na základe ktorých Krajský súd v Košiciach vydal dňa 14. 05. 2003 zmenkový platobný rozkaz v znení opravného uznesenia zo dňa 23. 06. 2010, ktorým žalovanému uložil,

aby do troch dní od doručenia tohto zmenkového platobného rozkazu zaplatil žalobcovi v 1. rade sumu 500 000,-- Sk so 6%-ným úrokom od 17. 07. 2001 do zaplataenia, žalobcovi v 2. rade sumu 500 000,-- Sk so 6%-ným úrokom od 17. 07. 2001 do zaplataenia, zmenkovú odmenu 3 333,30 Sk a na účet právneho zástupcu žalobcu náhradu trov konania vo výške 79 300,-- Sk, alebo aby v tej istej lehote podal námietky na tamojšom súde.

K rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 Cb 5/04-66 a 16 Cb 129/02-52 vydané v obdobných veciach, ktoré žalobcovia cestou svojho právneho zástupcu pripojili k svojmu písomnému vyjadreniu zo dňa 31. 01. 2011 (č. l. 166 – 191), prvostupňový súd uviedol, že sa nejedná o rozsudky, týkajúce sa prejednávanej veci, preto súd nimi nie je viazaný.

Súd ďalej poukázal na ust. § 175 ods. 1, ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O. s. p.) a vo vzťahu k tzv. koncentračnej zásade uviedol, že súd môže v námietkovom konaní prihliadať len na tvrdenia uvedené v námietkach, na neskôr uplatnené námietky neprihliadne. Pokiaľ však ide o posúdenie platnosti zmenky, túto je súd oprávnený a povinný posudzovať v každom štádiu konania. V prejednávanej veci sa jedná o vlastné zmenky vystavené žalovaným, v tom čase podnikajúci pod obchodným menom T. I., a. s., ktoré si navzájom za žalovaného podpísali žalobcovia v 1. a 2. rade ako zástupcovia žalovaného. Táto skutočnosť, teda že žalobcovia jednali ako zástupcovia, je na zmenke uvedená.

Vo vzťahu k námietke žalovaného o neplatnosť splnomocnení zo dňa 14. 02. 1996 (č. l. 12 a 16), ktorými žalovaný splnomocnil P. B. a RNDr. N. K., CSc. ako dvoch členov predstavenstva spoločnosti na všetky právne úkony s právom podpisu spojeným so zastupovaním spoločnosti v jeho mene, poukázal prvostupňový súd na čl. III § 3 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. Zmenkový a šekový zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len ZaSZ), z ktorého vyplýva, že ak zmenku podpisuje zástupca, zmocnenie na podpis zmenky musí byť písomné. V prejednanom prípade síce bolo udelené plnomocnenstvo pre žalobcov v písomnej forme na všetky právne úkony, ale sa v ňom neuvádza, že je udelené aj na podpisovanie zmeniek. Keďže zákonná úprava výslovne vyžaduje zmocnenie na podpis zmenky, ktoré v danej veci dané nebolo, má súd za to, že ak zmenky podpísali žalobcovia bez splnomocnenia výslovne udeleného na podpisovanie zmeniek, nemožno ich považovať za zástupcov žalovaného, oprávnených na podpísanie zmeniek za žalovaného ako vystaviteľa

zmenky. Súčasne však súd uviedol, že žalovaný v 2. rade ako predseda predstavenstva žalovaného v čase podpísania zmenky, bol oprávnený konať za žalovaného a zmenku podpísať nie ako zástupca, ale z titulu svojej funkcie ako predsedu predstavenstva.

Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného o tom, že plnomocenstvá udelené žalobcom dňa 14. 02. 1996 boli pred podpisom zmenky odvolané žalovaným, toto v konaní súd za preukázané nemal. Naproti tomu, na základe výpovedí žalovaného aj žalobcov o tom, že pokiaľ by žalovaný mal vyplatiť zmenkový záväzok, tak by tým bol vyplatený takmer celý jeho finančný kapitál, mal súd za preukázané, že podpisom zmeniek došlo zo strany žalobcov, konajúcich za žalovaného, ku konaniu v rozpore so záujmami žalovaného a tiež ku konaniu v rozpore s dobrými mravmi. Z tohto dôvodu je vystavenie a podpísanie zmeniek za žalovaného podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) neplatné.

K ďalšej námietke žalovaného, spočívajúcej v tvrdení, že zmenkové záväzky neboli uvedené v účtovnej závierke za rok 2000, ktorú v marci 2001 podpísal žalovaný v 2. rade (súd mal zrejme na mysli žalobcu v 2. rade), súd zdôraznil, že toto tvrdenie samo osebe nie je dôkazom preukazujúcim, že žalované zmenky v danom období vystavené neboli, i keď je na nich ako dátum vystavenia uvedený deň 18. 07. 2000, teda deň pred vystavením účtovnej závierky.

Vo vzťahu k dohodám o vyplňovacom práve zo dňa 18. 07. 2000 (č. 1. 11 a 15) súd uviedol, že tieto za žalovaného podpísali žalobcovia navzájom a boli dohodnuté na základe dohôd o dodatkoch k pracovnej zmluve o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. 07. 2000 (č. 1. 9 - 10, 13 - 14). Vyplňovacie právo sa týkalo doplnenia údajov dňa splatnosti zmeniek. Podľa dohôd o vyplňovacom práve, údaj splatnosti zmeniek bol oprávnený doplniť nadobúdateľ zmenky v prípade, ak zamestnávateľ – vystaviteľ blankozmenky (t. j. žalovaný) ukončí pracovný pomer s pracovníkmi – nadobúdateľmi zmeniek (t. j. so žalobcami) z iného dôvodu ako podľa § 53 Zákonníka práce (ďalej len ZP), alebo keď pracovníkovi – žalobcovi v 1. rade zanikne funkcia riaditeľa marketingu a investícií a žalobcovi v 2. rade funkcia výkonného riaditeľa. V takomto prípade bol žalovaný povinný zaplatiť žalobcom jednorazové odškodné po 500 000,-- Sk, pričom nárok žalobcov zabezpečovali práve žalované zmenky.

Súd ďalej poukázal na konanie vedené na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 39Cb/97/05, v ktorom žalovaný navrhol vyhlásiť dohody o plate a dohody o dodatkoch k pracovnej zmluve o manažérskych výhodách a povinnostiach, obidva zo dňa 17. 07. 2000, uzatvorené medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným, za neplatné. Po tom, ako Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením zo dňa 31. 03. 2009 zrušil pôvodný rozsudok Okresného súdu Košice II z 22. 03. 2007 (ktorým súd žalobe vyhovel) a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prvostupňový súd rozsudkom zo dňa 19. 11. 2009 žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu zamietol (potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 23. 09. 2010, č. k. 4Co/41/2010-311).

V ďalšom konaní vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 17C/172/2004 súd rozsudkom zo dňa 06. 03. 2007, č. k. 17C/172/2004-123, potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 20. 05. 2008, č. k. 6Co/142/2006-199 (č. 1. 125 - 135) zamietol žalobu žalobcov o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 1 422 300,-- Sk a 1 221 900,-- Sk za nesplnenie záväzku žalovaného na zaplatenie jednorazového odškodnenia vo výške po 500 000,-- Sk na základe dohôd o dodatkoch k pracovným zmluvám o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. 07. 2000, uzavretých medzi žalovaným a žalobcami v 1. a 2. rade. Z odôvodnenia rozhodnutí vyplýva, že jednorazové odškodné, dohodnuté vo výške po 500 000,-- Sk v čl. IV bod 2 vyššie menovaných dohôd, nepredstavuje mzdový nárok. Súdly uviedli, že odstupné možno dohodnúť len v prípade rozviazania pracovného pomeru z dôvodov uvedených v § 46 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Zákonníka práce (ďalej len ZP), kým v danom prípade k rozviazanou pracovného pomeru z uvedených dôvodov nedošlo. Na základe uvedeného súdy dospeli k záveru, že dojednanie uvedené v čl. IV, bod 1, 2 dohôd o dodatkoch k pracovným zmluvám o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. 07. 2000, je neplatné.

Z vyššie uvedeného dôvodu, keďže žaloba o určenie neplatnosti dohôd o dodatkoch k pracovným zmluvám o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. 07. 2000 bola pre nedostatok naliehavého právneho záujmu zamietnutá, mal prvostupňový súd za to, že platnosť týchto dohôd, pokiaľ ide o nárok žalobcov voči žalovanému na zaplatenie jednorazového odškodnenia vo výške po 500 000,-- Sk ako nároku zabezpečeného žalovanými zmenkami, je oprávnený posúdiť v konaní ako predbežnú otázku. Súd vyslovil totožný názor ako Krajský súd v Košiciach v rozsudku č. k. 6Co/142/2006-199, teda že

z dôvodu, že nárok na zaplatenie odškodnenia pri ukončení pracovnej zmluvy so žalobcami z iného dôvodu ako podľa § 53 ZP nie je mzdovým nárokom, je dohodnutie v dohodách o dodatkoch k pracovným zmluvám o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. 07. 2000 podľa § 241 ods. 2 písm. a/ ZP neplatné. Keďže sú dohody o dodatkoch k pracovným zmluvám o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. 07. 2000 v časti dojednania jednorazového odškodnenia po 500 000,-- Sk pre každého žalobcu neplatné, potom sú neplatné aj dohody o vyplňovacom práve blankozmeniek medzi žalovaným a žalobcami v 1. a 2. rade, ktoré boli uzavreté na ich základe. Nakoniec, keďže sú neplatné dohody o vyplňovacom práve blankozmeniek, potom ak blankozmenky boli vyplnené na základe týchto dohôd, jedná sa o nevyplnené blankozmenky, a teda nespôsobilé na preplatenie.

Súd prvého stupňa v závere odôvodnenia svojho rozhodnutia vo veci samej zhrnul, že vystavenie zmenky vychádza spravidla z určitého reálneho základu, ktorým v prejednávacom prípade mal byť záväzok žalovaného na zaplatenie odškodného, dohodnutý v dohodách o dodatkoch k pracovnej zmluve o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. 07. 2000. Tento však bol posúdený ako absolútne neplatný a teda neexistujúci, a to už v čase vystavenia zmeniek. Na základe uvedeného súd uzavrel, že z dôvodu, že kauzálny záväzok neexistuje, aj keby boli zmenky formálne platné, žalovaný nie je povinný platiť.

Vo vzťahu k náhrade trov konania, uplatneným právnu zástupkyňou žalovaného za 8 úkonov právnej pomoci, k náhrade cestovného osobným motorovým vozidlom na pojednávanie súdu dňa 21. 03. 2011, náhrade za stratu času a režijnému paušálu, prvostupňový súd považoval za dôvodnú odmenu za 4 úkony právnej pomoci po 320,30 eur (prevzatie a príprava vecí, podanie námietok proti zmenkovému platobnému rozkazu, podanie vo veci zo dňa 14. 05. 2007 a účasť na pojednávaní dňa 21. 03. 2007), ďalej režijný paušál 2 x 4,25 eur, 1 x 5,91 eur a 1 x 7,41 eur. Spolu so zaplateným súdnym poplatkom za námietky v sume 829,85 eur predstavujú trovy konania celkom 2 132,87 eur. Súd za nedôvodnú považoval odmenu za návrh na prerušenie konania zo dňa 26. 05. 2006 s odôvodnením, že sa nejedná o podanie vo veci samej, ale o procesný návrh, ako aj ďalšie podania žalovaného z dôvodu, že tvrdenia v nich uvedené mohol vzhľadom na koncentračnú zásadu uviesť v námietkach a vo vyjadrení zo dňa 14. 05. 2007. Súd za neúčelné trovy konania považoval náklady cestovného a straty času spojené s účasťou právnej zástupkyne žalovaného na pojednávaní Krajského súdu v Košiciach dňa 21. 03. 2011 argumentujúc, že

žalovaný si na zastupovanie svojej osoby mohol zvoliť právneho zástupcu so sídlom v K., a nie v R. (i keď na takéto zastupovanie zákonný nárok má).

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia aj žalovaný. Žalobcovia napadli prvostupňové rozhodnutie v celom rozsahu argumentujúc, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (§ 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), súčasne že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.).

Žalobcovia v bode a/ svojho odvolania namietli nesprávne právne posúdenie plnomocenstiev zo dňa 14. 02. 1996 súdom prvého stupňa. Poukázali na čl. III, § 3 ods. 2 ZaSZ, ktorý pre právny úkon podpisu zmenky vyžaduje písomnú plnú moc, avšak žiadne iné náležitosti nevyžaduje. Zdôraznili, že písomná forma plnomocenstva bola zachovaná, bolo udelené na všetky právne úkony a zahŕňa v sebe i právny úkon vystavenia a podpisu zmenky. V tejto súvislosti prezentovali názor, že splnomocnenie v zmenkových vzťahoch nie je inštitútom zmenkovo-právnym, preto sa jeho úprava riadi ustanoveniami o zastupovaní na základe plnej moci podľa § 31 a nasl. OZ. I keď písomná forma plnomocenstva nie je v § 31 OZ všeobecne predpísaná, v prípade udelenia všeobecného (generálneho) plnomocenstva sa písomná forma v zmysle § 31 ods. 4 OZ vyžaduje. Uviedli, že písomné plnomocnenstvo nebolo nijako obmedzené a žalobcovia, konajúc podľa § 31 OZ, rozsah udeleného plnomocenstva neprekročili. V súlade s dikciou čl. III, § 3 ods. 2 ZaSZ majú za to, že úkony, ktoré nemajú písomnú formu, nemôžu založiť žiadne zmenkové práva alebo povinnosti, súčasne však vyjadrili názor, že niet zmenkového úkonu, ktorý by nemohol byť vykonaný zástupcom. Ďalej poukázali na to, že splnomocniteľ (žalovaný) udelil plnomocnenstvo osobe, ktorá zmenku podpísala, na všetky právne úkony. V súlade s čl. III § 3 ods. 1 ZaSZ, splnomocnenec sa na zmenku podpísal sám s pripojením doložky, za koho podpisuje.

V ďalšej časti odvolania (bod b/) žalobcovia namietli nepreskúmateľnosť rozhodnutia prvostupňového súdu v časti, v ktorej súd vyhodnotil podpis zmieniek za neplatný právny úkon podľa § 39 OZ pre rozpor s dobrými mravmi a rozpor so záujmami odporcu. Prvostupňovému súdu vytkli, že bližšie neozrejmil, v čom malo byť konanie žalobcov v rozpore so záujmami žalovaného. Majú za to, že v prejednávanom prípade nie je na mieste

aplikovať § 22 ods. 2 OZ. Zdôraznili, že záujmy splnomocniteľa a splnomocnenca boli zhodné. Žalovaný udelil plnomocenstvo žalobcom v roku 1996 a odvolal ho až v roku 2001. Za celé toto obdobie bola spoločnosť žalovaného za účasti žalobcov vo vedení spoločnosti v zisku. Naproti tomu v období rokov 2002 - 2004, kedy sa už žalobcovia na riadení spoločnosti nezúčastňovali, žalovaný ani v jednom účtovnom období nedosiahol zisk, vždy iba stratu. Podľa žalobcov sa súd rovnako nedostatočne vysporiadal s otázkou konania žalobcov v rozpore s dobrými mravmi. Súdu vytkli, že sa obmedzil len na konštatovanie, že ak by mal žalovaný vyplatiť zmenkový záväzok, bol by tým vyplatený celý finančný kapitál žalovaného, v tomto smere však nevykonal žiadne dokazovanie. Súd neuviedol, ktoré osoby mali konať v rozpore s dobrými mravmi, o akú kategóriu dobrých mravov malo ísť, ani bližšie nezrejmil, aké konanie malo byť v rozpore s dobrými mravmi. Žalobcovia majú za to, že v dôsledku nedostatočného a zmätočného odôvodnenia rozsudku nemajú ani len objektívne možnosť posúdiť správnosť, resp. nesprávnosť napadnutého výroku rozhodnutia a v konečnom dôsledku ani odôvodniť svoje odvolanie tak, aby mohli byť v odvolacom konaní úspešní.

V bode c/ odvolania žalobcovia súdu prvého stupňa vytkli, že pri posúdení dohôd o dodatkoch k pracovným zmluvám o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. 07. 2000, ako aj dohôd o vyplňovacom práve zo dňa 18. 07. 2000 za neplatné, konal nad rámec námietok žalovaného, obsiahnutých v jeho písomnom podaní, označenom ako „Námietky žalovaného proti zmenkovému platobnému rozkazu sp. zn. 12Zm/78/02 zo dňa 26. 05. 2003“. Poukázali na tzv. sústreďováciu (koncentračnú) zásadu, v zmysle ktorej súd v konaní nemôže prihliadať k iným námietkam než k tým, ktoré boli včas uplatnené a len z hľadiska týchto námietok môže posudzovať obsah napadnutého platobného rozkazu (v tejto súvislosti poukázali na judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 47/2001). Vzhľadom na uvedené mohol súd posudzovať len námietky žalovaného v jeho podaní zo dňa 26. 05. 2003. Žalovaný v týchto námietkach otázku platnosti vyššie uvedených dohôd vôbec nevzniesol a otázku kauzálneho vzťahu ani nenamietol, z dôvodu ktorého súd túto otázku nemohol skúmať, a to bez ohľadu na to, či išlo o zabezpečovaciu zmenku alebo nie. Žalobcovia majú za to, že súd mohol posudzovať otázku existencie dohody o vyplňovacom práve, uzavretej medzi žalobcami a žalovaným dňa 18. 07. 2000, iba z hľadiska námietky žalovaného, spočívajúcej v jej údajnom antidatovaní, pričom žalovaný mal na preukázanie svojich tvrdení označiť dôkaz. Pokiaľ tak neurobil, neunesol dôkazné bremeno. Bolo na jeho

ťarchu zhrnúť všetky svoje námietky v podaní zo dňa 26. 05. 2003 a vyhnúť sa riziku, že niektoré námietky neurobil včas, resp. ich neurobil vôbec.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti žalobcovia odvolaciemu súdu navrhli, aby napadnuté rozhodnutie v zmysle § 220 O. s. p. zmenil tak, že námietkami napadnutý zmenkový platobný rozkaz ponechá v platnosti, eventuálne aby napadnuté rozhodnutie v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/, písm. h/ O. s. p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Proti prvostupňovému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný, a to voči výroku o trovách konania. K argumentácii súdu, že žalovaný si advokátku so sídlom v R. zvolil v záverečnom štádiu konania uviedol, že nemohol vedieť, že po 8-ich rokoch trvania sporu pôjde o záverečné štádium konania vo veci, navyiac, keďže sa jedná len o prvostupňové konanie, je predpoklad, že jeden z účastníkov podá odvolanie. Ako účastník konania má zákonné právo zvoliť si advokáta na zastupovanie na základe slobodného výberu, voči ktorému má plnú dôveru bez ohľadu na jeho sídlo. Súdu tiež vytkol, že napriek zásade uvedenej v § 142 ods. 1 O. s. p. mu súd nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia za štyri písomné podania vypracované vo veci, vrátane návrhu na prerušenie konania (zo dňa 26. 05. 2006, 24. 05. 2007, 04. 12. 2008 a 14. 03. 2011), ako aj náklady cestovného a straty času spojené s účasťou na pojednávaní dňa 21. 03. 2011. Má za to, že súd neposúdil všetky okolnosti relevantné pre rozhodnutie o nedôvodnosti uplatnených trov konania a svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil. Namietol nerešpektovanie ustanovení § 150 ods. 1 a § 1 O. s. p., pretože nepriznanie náhrady trov konania na základe úvahy súdu je možné len vo výnimočnom prípade, ktoré musí byť v rozhodnutí náležite odôvodnené. Za nedostatočne zdôvodnené považuje žalovaný aj konštatovanie prvostupňového súdu o účelnosti trov konania titulom cestovného a straty času spojených s účasťou právnej zástupkyne žalovaného so sídlom v R. na pojednávaní súdu v K.. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol napadnutý rozsudok v časti o náhrade trov konania zmeniť tak, že žalobcovia v 1. a 2. rade sú povinní uhradiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov konania, každý v sume 3 485,79 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

K odvolaniu žalobcov sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol rozsudok súdu prvého stupňa v merite veci ako vecne správny potvrdiť.

K odvolaniu žalovaného sa žalobcovia nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), prejednal odvolanie žalobcov podľa § 212 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Podľa § 201 veta prvá O. s. p., účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v 221 ods. 1 (§ 205 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), súčasne že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.).

Žalobcovia svoje odvolanie odôvodnili odvolacími dôvodmi podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ O. s. p., teda že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a vyššie citovaným ustanovením § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobcovia návrhom zo dňa 11. 07. 2002, požiadali o vydanie zmenkového platobného rozkazu z titulu 2 vlastných zmeniek, vystavených žalovaným v Košiciach dňa 18. 07. 2000 na zmenkovú sumu 500 000,-- Sk, splatných dňa 16. 07. 2001 (č. l. 17 a 18), vyplnených na základe dohôd o vyplňovacom práve zo dňa 18. 07. 2000 (č. l. 11 a 15). Predmetné zmenky podpísal v prospech žalobcu v 1. rade M. I. (žalobca v 2. rade) na základe splnomocnenia vystaveného žalovaným v zastúpení P. B. a RNDr. N. K., CSc. ako vtedajších členov predstavenstva v Košiciach dňa 14. 02. 1996 (č. l. 12) a v prospech žalobcu v 2. rade O. H. (žalobca v 1. rade) na základe splnomocnenia vystaveného žalovaným v zastúpení M. I. a RNDr. N. K., CSc. ako predsedu predstavenstva a člena predstavenstva v predmetnom čase v Košiciach dňa 14. 02. 1996 (č. l. 16). Obidve splnomocnenia, ktorými žalovaný ako splnomocniteľ splnomocnil vyššie označených splnomocnencov na všetky právne úkony s právom podpisu, spojené so zastupovaním spoločnosti v jeho mene, vyhodnotil súd prvého stupňa za neplatné dôvodiac, že

v predmetných splnomocneniach nie je výslovne uvedené, že sú udelené aj na podpisovanie zmieniek.

Podľa čl. III, § 3 ods. 1 ZaŠZ, neplatné sú zmenkové alebo šekové prejavy urobené tak, že niekto podpíše meno zastúpenej osoby. Zmocnenec musí podpísať svoje vlastné meno a pripojiť údaj, za koho podpisuje.

Podľa čl. III, § 3 ods. 2, veta prvá ZaŠZ, zmocnenie na podpis zmenky alebo šeku musí byť písomné.

Podľa § 31 ods. 1 OZ, pri právnom úkone sa možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. Splnomocniteľ udelí za týmto účelom plnomocenstvo splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia.

Podľa § 31 ods. 4 OZ, ak je potrebné, aby sa právny úkon urobil v písomnej forme, musí sa plnomocenstvo udeliť písomne. Písomne sa musí plnomocenstvo udeliť aj vtedy, ak sa netýka len určitého právneho úkonu.

Z vyššie citovaného ustanovenia čl. III, § 3 ods. 2 ZaŠZ je zrejmé, že zmenkové plnomocenstvo musí mať bezpodmienečne písomnú formu, ktorá zákonná požiadavka je v prejednávacom prípade splnená. Žalované zmenky podpísali splnomocnenci na základe splnomocnení s pripojením údajov, za koho podpisujú (resp. koho zastupujú), ktorá skutočnosť vyplýva z predložených zmieniek, ktorých fotokópie sú založené na č. 1. 17 a 18 spisu, čím je splnená aj ďalšia podmienka, vyžadovaná článkom III § 3 ods. 1, veta druhá ZaŠZ. Otázkou, na zodpovedanie ktorej majú žalobcovia a vec prejednávajúci prvostupňový súd rozdielny názor, preto zostáva posúdenie skutočností, či v plnomocenstve udelenom na všetky právne úkony, musí byť výslovne uvedené, že toto sa vzťahuje aj na podpisovanie zmieniek. Je potrebné súhlasiť so žalobcami, že splnomocnenie samo osebe nie je zmenkovoprávnym inštitútom, a teda v otázkach výslovne neupravených Zmenkovým a šekovým zákonom, sa jeho úprava riadi všeobecnými ustanoveniami o zastupovaní na základe plnomocenstva, upravenými v § 31 až 33b Občianskeho zákonníka. Zmenkový a šekový zákon okrem požiadavky písomnej formy zmocnenia na podpis zmenky (čl. III, § 3 ods. 2, veta prvá ZaŠZ) a špecifikácie vlastného mena zmocnenca, vrátane údajov, za koho podpisuje (čl. III, § 3 ods. 1,

veta druhá ZaŠZ), iné náležitosti plnej moci nevyžaduje. Žalobcovia, ktorí žalované zmenky za žalovaného podpísali, disponovali generálnym plnomocenstvom, znejúcim na všetky právne úkony spojené so zastupovaním spoločnosti žalovaného (pôvodne T. I., akciová spoločnosť, obchodník s cennými papiermi), vrátane podpisového práva. Preto aj keby ZaŠZ písomnú formu zmocnenia nevyžadoval, vzhľadom na všeobecnú formu plnomocenstva, vzťahujúceho sa na všetky právne úkony, by požiadavka písomnej formy plnomocenstva vyplývala z § 31 ods. 4 OZ. Táto, ako základná podmienka platnej plnej moci, je v konaní splnená, v dôsledku ktorej skutočnosti niet pochýb o jej platnosti.

Odvolací súd považuje za dôvodnú aj ďalšiu námietku odvolateľov, spočívajúcu v tvrdení o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej súd prvého stupňa vyhodnotil vystavenie a podpísanie žalovaných zmeniek za neplatné v zmysle § 39 OZ. Odvolací súd v tejto časti totožne s odvolateľmi má za to, že prvostupňový rozsudok v tejto časti je nepreskúmateľný. Súd prvého stupňa len na základe konštatovania, že pokiaľ by žalovaný vyplatil zmenkový záväzok, bol by tým vyplatený takmer celý finančný kapitál žalovaného, dospel k záveru, že podpísaním zmeniek došlo zo strany žalobcov, konajúcich za žalovaného, ku konaniu v rozpore so záujmami žalovaného a tiež ku konaniu v rozpore s dobrými mravmi. Súd v tomto smere skutočne nevykonal žiadne dokazovanie a do svojho odôvodnenia len prevzal tvrdenia žalovaného z jeho písomného vyjadrenia zo 14. 05. 2007.

Právo na odôvodnenie rozhodnutia je súčasťou práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Toto právo bezpochyby neznamená povinnosť súdu zaoberať sa v odôvodnení svojho rozhodnutia všetkými skutočnosťami, tvrdenými účastníkmi konania, musí však spĺňať limity zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O. s. p. a účastníkovi musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky, vznesené účastníkmi v priebehu konania.

Prvostupňový súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nijako nezrejmlil konanie žalobcov v rozpore so záujmami žalovaného. Odôvodnenie v tomto smere je nevyhnutné o to viac, že žalovaný splnomocnil žalobcov na zastupovanie spoločnosti ešte v roku 1996 a je

ťažko predstaviteľné, že pokiaľ by títo konali skutočne v rozpore s jeho záujmami, žalovaný by takéto konanie bez ďalšieho znášal až do roku 2001.

Tak, ako súd riadne neodôvodnil, v čom vidí konanie žalobcov v rozpore so záujmami žalovaného, v rozhodnutí celkom absentuje odôvodnenie tej skutočnosti, ktorá ho viedla k záveru o konaní žalobcov v rozpore so všeobecne uznávanými mravnými normami (hodnotami) spoločnosti (t. j. v rozpore s dobrými mravmi).

Žalobcovia v neposlednom rade namietli porušenie tzv. koncentračnej (sústredovacej) zásady súdom prvého stupňa, ktorý nad rámec námietok žalovaného, uvedených v jeho písomnom podaní zo dňa 26. 05. 2003 (č. l. 35 - 37), prvostupňovému súdu doručené v rovnaký deň, skúmal ako predbežnú otázku platnosť dohôd o dodatkoch k pracovným zmluvám o manažérskych výhodách a povinnostiach zo dňa 17. 07. 2000.

Podľa § 175 ods. 1, veta prvá O. s. p. (platného a účinného aj v čase rozhodovania prvostupňového súdu), ak navrhovateľ predloží v prvopise zmenku alebo šek, o pravosti ktorých niet dôvodu pochybovať, a ďalšie listiny potrebné na uplatnenie práva, súd vydá na jeho návrh zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz, v ktorom odporcovi uloží, aby do troch dní zaplatil požadovanú sumu a uhradil trovy konania, alebo aby v tej istej lehote podal námietky, v ktorých musí uviesť všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu alebo šekovému platobnému rozkazu namieta.

Podľa § 175 ods. 3 (v čase rozhodovania prvostupňového súdu ods. 2) O. s. p., ak odporca nepodá námietky včas, alebo ak ich vezme späť, má zmenkový platobný rozkaz alebo šekový platobný rozkaz účinky právoplatného rozsudku. Neskoro podané námietky, námietky, ktoré neobsahujú odôvodnenie, alebo námietky, ktoré nie sú podané oprávnenou osobou, súd odmietne.

Z vyššie citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku je zrejmé, že zmenkové konanie je ovládané tzv. koncentračnou zásadou, v zmysle ktorej v konaní o námietkach môže súd preskúmať len tie námietky, ktoré boli podané v lehote 3 dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu. Na neskôr podané námietky nemôže súd prihliadnuť bez ohľadu na ich opodstatnenosť. Žalovaný okruh námietok, ani ich odôvodnenie

nemôže po podaní včasných námietok účinne meniť ani rozširovať. Môže len navrhovať dôkazy na preukázanie riadne a včas uplatnených námietok, keďže znáša dôkazné bremeno na preukázanie oprávnenosti svojich námietok. Zákon pritom nerozlišuje námietky procesnej povahy od námietok majúcich povahu hmotnoprávnu, ktoré napádajú samotnú zmenku alebo skutočnosti, ktoré so zmenkou súvisia, ani námietky absolútne od námietok relatívnych. Vzhľadom na uvedené, pokiaľ boli žalovaným v jeho podaní zo dňa 14. 05. 2007 (č. l. 93 - 98) dodatočne vznesené námietky, týkajúce sa neplatnosti vyššie označených dohôd, rovnako dohôd o vyplňovacom práve, a teda aj samotných zmeniek, ide o nové námietky, na ktoré súd nemôže prihliadať, i keby bola ich dôvodnosť preukázaná. Výnimku z koncentračnej zásady tvoria iba niektoré námietky procesného charakteru, ktoré sa týkajú podmienok konania (dôsledkom ktorých je zastavenie konania, prípadne postúpenie veci na prejednanie príslušnému súdu) a ku ktorým musí súd prihliadať kedykoľvek za konania aj bez návrhu účastníkov. V prejednávanej veci sa však o uvedený prípad nejedná.

Proti prvostupňovému rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaný, a to voči výroku o trovách konania. Dôvodnosťou tohto odvolania sa odvolací súd nezaoberal, vzhľadom na to, že je potrebné napadnutý rozsudok vo veci samej zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

So zreteľom na vyššie uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 221 ods. 1 písm. h/ a § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O. s. p.).

Bude úlohou súdu prvého stupňa, aby v novom konaní opakovane preskúmal námietky žalovaného, podané proti zmenkovému platobnému rozkazu (č. l. 35), prihliadnuc na koncentračnú zásadu námietkového konania a aby tieto vyhodnotil v súlade s vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je v zmysle ustanovenia § 226 O. s. p. viazaný.

Poučenie: Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 31. júla 2012

JUDr. Alena Prieceľová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová